

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ТЕХНОГЕННО-ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ**

**«ТЕХНОГЕННО-ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ:
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»**

МАТЕРІАЛИ
V ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО – ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ – КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ ТА
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

10 – 20 листопада 2015 р.

м. Ірпінь – 2015

Шмигельська Оксана Дмитрівна

Національний університет державної податкової служби України

РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ВИХОВАННЯ У ФОРМУВАННІ

ЕКОЛОГІЧНОГО СВІТОГЛЯДУ СУСПІЛЬСТВА 92

Щедрина Яна Андріївна

Національний університет державної податкової служби України

ЕКОЛОГІЧНА СВІДОМІСТЬ – ШЛЯХ ДО ЗБАЛАНСОВАНОГО

СУСПІЛЬСТВА 95

Марков Олександр Володимирович

Національний університет харчових технологій

ЗАГРОЗИ ПОЖЕЖ В ПРИРОДНИХ ЕКОСИСТЕМАХ 97

Шараєвська Тетяна Анатоліївна

Київського Національного університету ім. Тараса Шевченка

ОПОВІЩЕННЯ ТА ІНФОРМУВАННЯ ЯК ГАРАНТІЯ ЦИВІЛЬНОГО

ЗАХИСТУ: ЕКОЛОГО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ 99

Секція II

ЕКОЛОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ, ЕКОЛОГІЧНИЙ АУДИТ ТА ЕКОЛОГІЧНИЙ МАРКЕТИНГ ЯК СКЛАДОВІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Бобрик Олеся Вячеславівна

Національний університет державної податкової служби України

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУБМІСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ 102

Бондар Вікторія Олександрівна

Вінницький національний технічний університет

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ТА РИЗИКИ ДЛЯ МІСЬКИХ СИСТЕМ У

ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ТЕМПЕРАТУРНОГО ФАКТОРА 104

Гришко Наталя Євгеніївна

Кременчуцький національний університет ім. Михайла Остроградського

Маслак Марія Володимирівна

Національний технічний університету «Харківський політехнічний інститут»

СУЧАСНИЙ СТАН ЕКОЛОГІЧНО СПРЯМОВАНОГО ІНВЕСТИЦІЙНО-

ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ МІСТА

КРЕМЕНЧУКА 106

УДК 614.841

Марков Олександр Володимирович

ст. гр. АКС – 5 – 1

*Науковий керівник: Заєць В.А., старший викладач
кафедри безпека життєдіяльності*

Національний університет харчових технологій

ЗАГРОЗИ ПОЖЕЖ В ПРИРОДНИХ ЕКОСИСТЕМАХ

Загальноприйнято, що пожежа – це неконтрольований процес горіння, що стихійно виникає і розповсюджується в навколишньому середовищі і супроводжується інтенсивним виділенням тепла, диму та світловим випромінюванням, що створює небезпеку для людей і завдає шкоду об'єктам господарської діяльності та навколишньому середовищу. Вони поділяються на лісові і торф'яні пожежі.

Лісові пожежі виникають, головним чином, з вини людини та внаслідок дії деяких природних чинників (грози, вулканічної діяльності). Вогонь може швидко розростися і, підхоплений вітром, стати вогненным валом, що знищує на своєму шляху все живе і перетворює ліси в нежиттєздатні пустелі. При цьому, виникає реальна загроза для населених пунктів, життя людей, домашніх тварин, матеріальних цінностей. Найбільш небезпечними бувають жаркі та сухі літні дні з відносною вологістю повітря – 30-40%. Залежно від характеру горіння, швидкості розповсюдження вогню та розмірів пошкодження лісу розрізняють чотири категорії лісових пожеж: низові (або низинні), верхові (або повальні), підземні (торф'яні або ґрунтові) та пожежі дуплистих дерев. Найбільш розповсюджені низові пожежі, частка яких складає близько 80% з усіх випадків можливих пожеж.

Низові (низинні) пожежі виникають у результаті згорання хвойного підліску, живого надґрунтового покриву (моху, лишайника, трав'янистих рослин, напівчагарників і чагарників) та мертвого покриву або підстилки (опалого листя, хвої, кори, сушняку, хмизу, бурелому, гнилих пнів), тобто рослин та рослинних залишків, розташованих на ґрунті або на невеликій висоті (1,5-2 м). Полум'я має висоту до 50 см, швидкість розповсюдження вогню невелика – 100-200 м/год., а при сильному вітрі – до 1 км у рівнинній місцевості та від 1 до 3 км на схилах.

Верхові лісові пожежі виникають із низових і відмінність їх у тому, що згоряє не тільки надґрунтовий покрив, але й нижні яруси дерев та крони жердняків. Однак, можуть бути ще й вершинні пожежі, коли вогнем знищуються лише крони дерев. Але без супроводу низинної пожежі, вони довго

продовжуватися не можуть. Під час верхових пожеж виділяється багато тепла. Висота полум'я при цьому становить 100 м і більше. В таких випадках вогонь перекидається на значні відстані, іноді на декілька сотень кілометрів, тому що швидкість пожежі зростає до 8-25 км/год.

Торф'яні пожежі. В осередках ґрунтових пожеж створюються завали із опалих дерев і ділянок згорілого торфу. Однак торф'яні пожежі можуть і не бути результатом лісових. Вони часто охоплюють величезні простори і дуже важко піддаються гасінню. Небезпека їх у тому, що горіння виникає під землею, утворюючи пусті місця у торфі, який уже згорів. У ці пустоти можуть провалюватися люди і техніка. Всі види цього лиха супроводжуються такими вражаючими факторами, як висока температура в зоні вогню, задимлення великих районів, що подразнює діє на людей і значно ускладнює боротьбу з пожежею, обмеження видимості, негативний психологічний вплив на населення прилеглих поселень.

Щорічно в суху, жарку погоду небезпека від лісових та торф'яних пожеж різко зростає.

Небезпека пожеж в екосистемах території України є досить значною. Землі лісової фундації в Україні займають площу понад 10,7 млн. га і розподіляються територіально нерівномірно. Лісистість на Поліссі і в Карпатах складає 30-60%, лісостепу – 10-17%, степу – до 10%.

Загальна площа лісів, де можливе виникнення високої та надзвичайно високої пожежної небезпеки за умовами погоди, складає в Україні близько 4 млн. га. Найбільші їх площі знаходяться в Рівненській (280 тис. га), Житомирській (270 тис. га), Волинській (200 тис. га), Київській (160 тис. га), Чернігівській (150 тис. га), Херсонській (60 тис. га), Черкаській (59 тис. га) областях. Відповідно, у лісах півдня, Полісся та сходу України виникало найбільше лісових пожеж.

У середньому, щороку фіксується 3500 лісових пожеж на площі понад 5000 га лісу. Кількість пожеж в природних екосистемах з початку 2015 року зросла на 29%, а їх площа збільшилась на 4 тис. га. Причиною 90% пожеж в природних екосистемах є діяльність людини.

Аналіз пожежної ситуації в лісах за останні роки свідчить, що формується вона переважно під впливом антропогенних чинників і природних умов. Це, в першу чергу необережне поводження з вогнем людей, що разом з погодними умовами (тривалий період сухої погоди, низька відносна вологість повітря, високий температурний фон, сільськогосподарські випалювання, блискавки і тому подібне) значною мірою обумовлює їх виникнення, а іноді, і розповсюдження на значних площах.

З метою охорони лісів від пожеж проводиться комплекс заходів, які спрямовані на збереження лісових насаджень, зменшення кількості і площі лісових пожеж, їх оперативного виявлення та ліквідації.

Список використаної літератури:

1. Бикова О.В. Основи цивільного захисту. – К.: Форест-А, 2008 р. – 360 с.
2. Цивільна оборона: Підручник / О.П. Депутат, І.В. Коваленко, І.С. Мужик; За ред. полковника П.І. Кашина. – Львів: ПП «Василькевич К.І.», 2005. – 340 с.

УДК 349.6

*Шараєвська Тетяна Анатоліївна, к. ю н., асистент
кафедри екологічного права
Київський Національний університет імені Тараса Шевченка*

ОПОВІЩЕННЯ ТА ІНФОРМУВАННЯ ЯК ГАРАНТІЯ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ: ЕКОЛОГО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

У ст. 50 Конституції України закріплено право кожного на вільний доступ до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту та право на її поширення. Окремо обумовлено, що така інформація ніким не може бути засекречена.

Відповідно до Кодексу цивільного захисту України, прийнятого 2 жовтня 2012 р. [1], одним з основних заходів забезпечення цивільного захисту визначено оповіщення та інформування населення. Система оповіщення утворює комплекс організаційно-управлінських заходів, апаратури і технічних засобів оповіщення та каналів зв'язку, призначених для своєчасного доведення сигналів та інформації про виникнення надзвичайних ситуацій до центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій та населення.

Інформацію з питань цивільного захисту становлять відомості про надзвичайні ситуації, що прогножуються або виникли, з визначенням їх класифікації, меж поширення і наслідків, а також про способи та методи захисту від них. Зазначена інформація має містити дані про суб'єкт, який її надає, та сферу його діяльності, про природу можливого ризику під час аварій, включаючи вплив на людей та навколишнє природне середовище, про спосіб